

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

МАТЕРІАЛИ III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції «Розвиток сучасної науки та освіти:
реалії, проблеми якості, інновації»

MATERIALS of the III International Scientific and Practical
Internet Conference “The development of modern science and
education: realities, problems of quality, innovations”

30 вересня 2022 року
September 30, 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Інститут фізики напівпровідників імені В. Є. Лашкарьова НАН України
Технічний університет Дортмунда (Німеччина)
ЗАТ «Національний центр ядерних досліджень» Міністерства транспорту,
зв'язку та високих технологій Азербайджанської республіки
(Азербайджанська Республіка)
Інститут іонно-плазмових і лазерних технологій Академії наук Республіки
Узбекистан (Республіка Узбекистан)
Маріямпольська колегія (Литва)

**«РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, ІННОВАЦІЇ»**

МАТЕРІАЛИ

**ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

30 вересня 2022 року

Запоріжжя - 2022

УДК [001.895÷378.1](043.2)
Т13

Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації: матеріали III Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Запоріжжя, 30 вересня 2022 р.) / [за наук. ред. С. В. Кюрчева, В. В. Кідалова, В. І. Кравця та інш.]. Запоріжжя : ТДАТУ, 2022. 527 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Таврійського державного агротехнологічного
університету імені Дмитра Моторного
(протокол № 3 від 04.10.2022 р.)

Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації» вміщує результати наукових досліджень науковців, наукових співробітників, викладачів, здобувачів різних рівнів вищої освіти, вчителів з актуальних проблем гуманітарних, природничо-математичних і технічних наук. Напрямки роботи конференції: актуальні питання та проблеми фізико-математичних наук; інновації та закономірності розвитку технічних наук; перспективні напрями наукових досліджень з біосистемної агроінженерії, агротехнологій та агроекології; стан, шляхи і перспективи розвитку фізико-математичної освіти в умовах сучасних викликів та глобалізаційних змін; використання інноваційних технологій в освітньому процесі як складова системи забезпечення якості вищої освіти.

Редакційна колегія:

Кюрчев С. В. – доктор технічних наук, професор;

Кідалов В. В. – доктор фізико-математичних наук, професор;

Кравець В. І. – кандидат фізико-математичних наук, доцент;

Дьоміна Н. А. – кандидат технічних наук, доцент;

Тараненко Г. Г. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дяденчук А. Ф. – кандидат технічних наук, старший викладач.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань, зміст тез несуть автори публікацій. Матеріали видані в авторській редакції.

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2022
© Автори, 2022

Лариса Бондаренко. Інтелектуальні системи навчання в освітньому процесі	429
Вікторія Вертегел, Ірина Мурко. Innovative technologies in the educational process as an integral part of the qualitative teaching a foreign language to students	434
Olena Alieva, Alisa Popovich. Search for the most effective interactive methods in studying medical biology in groups of students with the english form of training	439
Олена Вишник. «Soft skills» як складник підготовки здобувача вищої педагогічної освіти	445
Vadym Hulevskiy, Victoria Myhulia. Analysis of modern electrochemical protection design systems	449
Олександр Сахновський. Освіта і проблеми формування множинної ідентичності в інформаційному полі цифрової медіа культури	455
Галина Антонова, Олександр Мацулевич, Микита Поспелов. Викладання «Інженерної механіки» та «Механіки матеріалів та конструкцій» за допомогою комп'ютерних технологій	463
Сергій Кулешов. Технологічні тенденції у закладах вищої освіти США	469
Валентина Ющенко, Олена Попружна. Інновації в професійному розвитку викладача-філолога фахової передвищої освіти	473
Геннадій Циммерман. Адаптація системи професійної підготовки майбутніх вчителів інформатики до викликів сучасності	478
Олена Соляненко. Інноваційні технології як один із способів організації самостійної роботи студентів	484
Ольга Бересток. Blended learning as one of means to overcome obstacles caused by war in Ukraine	488
Олена Кравець. Самостійна робота здобувача вищої освіти.....	493
Ольга Курило. Підготовка майбутніх інженерів-педагогів харчової галузі до творчої професійної діяльності на основі компетентнісного підходу	498

are developed. Students gradually become subjects of the learning process, independently alternating the components of the mixed model according to an individual schedule.

One of the disadvantages of mixed education is the complexity of its organization on the scale of a large university. A common schedule for all units based on a coordinated blended learning model within a large organization is a difficult task. The mixed format of studying one or a number of subjects is also not easy to fit into the general schedule. Another important drawback is related to the technical aspects of the implementation of blended learning, which is based on access to new technologies for all participants of the study. Access to a significant part of the educational process in the higher education network infrastructure is possible if all participants have quite expensive tools. It is important to emphasize that technologies and digital tools are in constant development, therefore, modern education should provide for the possibility of including new forms and resources in educational programs developed.

Список використаних джерел

1. Artino A. Online or face-to-face learning? Exploring the personal factors that predict students' choice of instructional format. *Internet High. Educ.* 2015. v.13, 272–276. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2010.07.005>.
2. Berezytskyi M., Oleksyuk V. Massive open online courses as a stage in the development of e-learning / *Information Technologies and Learning Tools*. 2016. № 56(6), 51–63. doi: [https:// 10.33407/itlt.v56i6.1479](https://10.33407/itlt.v56i6.1479).
3. Boling E., Holan E., Horbatt B., Hough M., Jean-Louis J., Khurana C., Krinsky H., Spiezio C. Using online tools for communication and collaboration: Understanding educators' experiences in an online course. *Internet High. Educ.* 2016. № 23. Pp. 48–55. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2014.07.002>.
4. Bonk C., Graham C. *The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*, Wiley, 2006. 585 p. https://books.google.com.ua/books/about/The_Handbook_of_Blended_Learning.html.

УДК 81'243:371.3

Олена Кравець, викладач,
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. В статті розглядаються деякі порівняльні аспекти самостійної роботи здобувачів вищої освіти у воєнний та мирний час. Висвітлюються результати соціологічного опитування студентів та надаються орієнтовні види самостійної роботи при вивченні дисципліни «Іноземна мова».

Ключові слова: самостійна робота, здобувач вищої освіти, іноземна мова, творчі завдання, креативність.

Abstract. The article examines some comparative aspects of the independent work of higher education students in wartime and peacetime. The results of a sociological survey of students are highlighted and indicative types of independent work in studying the discipline "Foreign Language" are provided.

Key words: the concept of "students' independent work, higher education students, foreign language, creative task, creativity, the effectiveness of using independent work.

Самостійна робота студента є невід'ємною складовою частиною в процесі його навчання і стала основою вищою освіти. Згідно Закону України «Про вищу освіту», а саме статті 1 підхід до організації освітнього процесу, передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; а також стаття 16 Закону України вимагає забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою [1].

Зокрема вивченням ресурсів для організації освітнього процесу в формі самостійної роботи займалися В. Безпалько, Г. Селевко, Є. Полата, М. Карпіна та інші. Дослідженням проблем організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мов приділяли увагу Н.С. Журавська, Л.В. Онучак, С.Г. Заволока С.І. [2].

Метою статті є аналіз відношення студентів до самостійної роботи та представлення деяких елементів самостійної роботи при вивченні дисципліни «Іноземна мова».

Ми розглядаємо визначення самостійної роботи, як таку діяльність здобувача вищої освіти, яка є запланованою викладачем з урахуванням потреб та інтересів студента і виконується ним самостійно під керівництвом викладача.

Особливо актуальним стає питання правильної організації самостійної роботи під час воєнних дій, коли здобувачі вищої освіти не завжди можуть відвідувати лекції та практичні заняття. Проблемою також стає відсутність Інтернету, зв'язку, часу для підготовки або перебування в непристосованих до навчання місцях. До початку агресивного нападу на Україну студенти вимушені були не відвідувати заняття з причини карантину в зв'язку з Covid і тоді студентам не подобався варіант дистанційного навчання та самостійної роботи. Нами було проведено опитування здобувачів вищої освіти, де їх просили надати відповідь на запитання: «Яку форму навчання ви б вибрали, якщо б була така можливість?». 70% вибрали навчання в аудиторії, 10% дистанційне навчання, 10% самостійну роботу і 10% індивідуальну роботу з можливістю працювати. Студенти наголошували, що вважають, що викладач повинен на занятті так пояснювати матеріал, щоб не виникало потреби у самостійному вивченні. Задачею викладача було пояснити необхідність виконання самостійної роботи і знайти такий її вид, який буде визивати цікавість і бажання у студента нею займатися. Навчити студента самостійно

працювати було складною задачею для викладача. Нами були знайдені ті види роботи, які студент виконував і отримував додаткові знання. Як показує практика ця робота стала дуже потрібною у наш час. Навчені працювати самостійно під час мирного життя, студенти продовжують це роботи і зараз. В деяких випадках це стало єдиною можливістю студента навчатися і спілкуватися з викладачем. В 2022 році ми повторили наше опитування з тим же самим питанням «Яку форму навчання ви б вибрали, якщо б була така можливість?» і отримали зовсім інші результати. 17% студентів проголосували за дистанційне навчання, 54% за самостійну роботу, 3% за індивідуальний графік навчання і 26% за навчання в аудиторії.

Самостійна робота повинна носити творчий характер, бути пов'язаною з навчальним процесом, включати різні види роботи та контролю зі сторони викладача. Необхідно приймати до уваги правильне визначення кількості часу, яку будуть займати виконання завдань. Ми вважаємо, що цільовими задачами самостійної роботи є навчити студента мислити, знаходити та аналізувати необхідну інформацію, робити висновки з знайденої інформації, розумно планувати свій час і спроможність донести до студентської аудиторії свої здобутки.

Самостійна робота студента при вивченні іноземної мови планується з урахуванням того, що в групах студентів є здобувачі вищої освіти з різним рівнем знань. Розвиток інформаційних технологій дав змогу викладачам урізноманітнити види та типи завдань. На теперішній час одним з дієвих засобів самостійного навчання є навчально-інформаційний портал на навчальній платформі Moodle. Портал дає змогу викладачам і студенти активно співпрацювати і у той же самий час дає змогу студенту працювати самостійно.

Завдання для самостійної роботи з іноземної мови поділяються на навчальні обов'язкові, навчальні додаткові та творчі. Навчальні обов'язкові

націлені на тих студентів, які у воєнний час не мають змоги відвідувати заняття та займаються самостійно, але вони мають певні проблеми з часом, який можуть виділити на виконання завдань. Для таких студентів викладачами кафедри розроблені тестові завдання, які допомагають студенту перевірити засвоєний матеріал, а викладачу проконтролювати самостійну роботу студента та зрозуміти на які помилки звернути увагу. Навчальні додаткові пропонуються студентам, які хочуть отримати більш глибокі знання з предмету. Вони також є частиною навчальної програми, але включають різноманітний лексичний та граматичний матеріал на опрацювання певних тем і контроль свого рівня іноземної мови. Показовими у цьому випадку є тестові завдання для різних рівнів знання мови, які пропонуються провідним спеціалістами з вивчення іноземної мови, а саме FCE Practice Test (<https://www.flo-joe.co.uk/fce/students/tests/index.htm>), Grammar Exercises from native speakers (<https://www.perfect-english-grammar.com/grammar-exercises.html>). Є матеріали метою яких стала підготовка здобувачів вищої освіти до складання єдиного вступного іспиту до магістратури. Увага студентів звертається на матеріали таких сайтів як <https://zno.osvita.ua/master/english/>, <https://courses.ed-era.com/courses/course>. Особлива увага приділяється стратегіям підготовки до складання іспиту. Протягом семестру студенти самостійно опрацюють завдання в форматі єдиного вступного іспиту, вчаться знаходити правильні відповіді за певний проміжок часу, використовувати спеціальні стратегії, які допомагають зекономити час та знайти правильну відповідь. На занятті викладач разом зі студентами перевіряє виконання завдань, пояснює нюанси та тонкощі. Творчі завдання мають на меті розвиток навиків спілкування студентів іноземною мовою, вміння представити свої доробки, цікаво донести зміст до співкурсників, організувати дискусію та прийняти у ній участь. Такими видами роботи можуть бути презентації на тему заняття, вільну тему, на тему

своїх наукових досліджень або культурологічну тематику. Цікавим та розвиваючим навички прослуховування, розуміння та говоріння є такий вид роботи, як перегляд відеофільмів з подальшим їх обговоренням. Для студентів з невисоким рівнем знань таким навчальним серіалом, який не є нудним, має інтригу, гумор і при цьому акторів з класичною англійською вимовою є серіал Extra. Задача викладача пояснити студентам правильну методику перегляду серії, звернути увагу на типові складнощі і методи їх подолання, дати завдання до переглянутих серій. Серіал включає набір типових фраз для спілкування іноземною у різних ситуаціях. Фрази часто повторюються одній серії, переходять до іншої, що дає змогу студенту ненав'язливо запам'ятовувати їх та користатися у подальшому. Цікавими завданнями може бути розігрування сценки якогось цікавого моменту з серіалу, або придумування свої кінцівки серії, чи передбачити, як розвернуться події у наступній серії. Важливо при цьому користуватися фразами героїв серіалу.

Підсумовуючи усе вищесказане, можемо зробити висновок, що тільки правильна організація самостійної роботи, корисні та сучасні навчальні матеріали і внутрішня мотивація студентів зроблять цей вид роботи дійсно потрібним та необхідним і допоможуть досягнути поставлених цілей навчання.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про вищу освіту" : чин. законодавство : (офіц. текст). Харків : ПАЛИВОДА А.В., 2014. 99 с.
2. Заволока С. І. Аспекти організації самостійної роботи студентів ВНЗ з іноземної мови (французької). *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. – Херсон: Херсонський державний університет. 2017. № 75. С.118-121
3. Зайцева Н.В., Симоненко С.В., Супрун О.М. Психолого-педагогічні особливості дистанційної та змішаної форм навчання у закладах вищої освіти. *Педагогічний вісник Поділля*. 2021. №4. С. 10-13.